

میراث فرهنگی ناملوس عامل صلح و پیوند ملت‌ها است

آیین افتتاحیه نخستین نشست تخصصی زیر منطقه‌ای میراث فرهنگی ناملوس و ایجاد تاب‌آوری در برابر تغییرات اقلیمی و تأثیرات آن در آسیای غربی و مرکزی با تأکید بر نقش فعالان غیردولتی به میزبانی اتاق بازرگانی اصفهان برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی اتاق بازرگانی اصفهان، این نشست تخصصی به همت وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و با همکاری استانداری، شهرداری، شورای شهر، اتاق بازرگانی و صداوسیما مرکز اصفهان به مدت سه روز با حضور مهمانانی از طایفه داران میراث فرهنگی ناملوس از ۱۵ کشور دنیا برگزار می‌شود. میراث فرهنگی ناملوس کنوانسیون است به منظور حفاظت و پاسداری از میراث‌های ناملوس مردم جهان که در ۱۷ اکتبر ۲۰۰۳ میلادی به عنوان یک قانون الزام آور در جهان در سازمان یونسکو تدوین شد. این کنوانسیون شامل ۳ رکن اساسی است که عبارت‌اند از وفاداری به حقوق بشر، پایبندی به توسعه پایدار و فراگیر بودن بدون انقطاع نسلی. کنوانسیون میراث فرهنگی ناملوس از ۴۰ ماده تشکیل شده که در ماده‌های ۹، ۱۱ و ۱۵ آن بر بهره‌مندی از نقش فعالان غیردولتی در حفاظت از میراث ناملوس با رویکرد میانجی‌گری بین حاکمیت و جامعه محلی تأکید شده است.

محمدجعفر فوده، نایب رئیس اتاق بازرگانی اصفهان با اشاره به زیبایی‌های چهارفصل شهر اصفهان گفت: اصفهان تنها یک شهر زیبا نیست؛ بلکه دارای میراث فرهنگی و تاریخی بی‌بدیلی نیز هست. یکی از جالب‌ترین جنبه‌های فرهنگی اصفهان وجود میراث ناملوسی است که به دلیل زیبایی و ارزش‌های فرهنگی خاصی که دارند مورد توجه مردم و محققان قرار گرفته‌اند. این میراث ممکن است در زندگی روزمره مردم عادی به نظر برسند؛ اما ارزش‌های بزرگی را در خود جای داده‌اند. میراث فرهنگی ناملوس اصفهان یکی از دلنشین‌ترین و مهم‌ترین جنبه‌های تاریخ و فرهنگ این شهر زیبا است.

وی در ادامه افزود: اصفهان با ثروت‌های فرهنگی نه تنها به اهالی شهر خود بلکه به همه علاقه‌مندان به فرهنگ و هنر ایرانی یادآوری می‌کند که گنجینه‌های بی‌پایانی در خود دارد. احترام به این میراث‌ها و حفظ آنها برای نسل‌های آینده از ضروریات جامعه و فرهنگ ماست. اصفهان شهری است که باید با احترام و توجه به میراث خود زیبا و زنده نگه داشته شود تا ارزش‌های فرهنگی ناملوس این شهر برای همیشه باقی بماند.

مژگان ایزدی، عضو هیات نمایندگان و رئیس کمیسیون گردشگری اتاق بازرگانی اصفهان نیز با اشاره به اتفاقات تلخی که در منطقه در حال روی دادن است، گفت: امروز شاهد جنگ بزرگ و ناجوانمردانه در سطح منطقه هستیم که نمی‌توان نسبت به آن بی‌تفاوت بود. این جنگ علاوه بر نسل‌کشی مردم مظلوم فلسطین، اثری از میراث ناملوس و ناملوس این سرزمین باقی نمی‌گذارد.

وی در ادامه با بیان اینکه میراث فرهنگی فراتر از آثار تاریخی و عناصر مادی است، گفت: بُعد ناملوس میراث فرهنگی شامل سنت‌های شفاهی برگرفته از آداب و رسوم اجتماعی، صحبت‌های شفاهی، آیین‌ها، جشنواره‌ها و دانش ساخت صنایع دستی است. میراث ناملوس فرهنگی مزیت رقابتی جدی در حوزه گردشگری و جذب گردشگر به حساب می‌آید. ارزش میراث فرهنگی ناملوس صرفاً به عنوان یک کالای فرهنگی بر مبنای رقابتی به خاطر انحصاری بودن و یا خاص و بی‌همتا بودن آن نیست؛ بلکه اشتراکاتی در میراث فرهنگی ناملوس مشاهده می‌شود که همبستگی و انسجام جوامع مختلف را به دنبال دارد. امروز گردشگری فرهنگی بخش مهمی از تقاضای صنعت گردشگری را به خود اختصاص داده است. آمارهای سازمان جهانی گردشگری حاکی از افزایش توجه به بازارهای گردشگری فرهنگی در جهان است. ایران با بهره‌مندی از تنوع فرهنگی، مذهبی، زبانی و پهنا وسیع جغرافیایی و غنای تاریخی، دارای میراث فرهنگی ناملوس فراوانی است و اصفهان به عنوان شهر جهانی صنایع دستی در زمینه‌های گوناگون میراث ناملوس و ناملوس فرهنگی نگین ایران زمین به حساب می‌آید.

آتوسا مؤمنی، رئیس مرکز مطالعات منطقه‌ای، پاسداری از میراث فرهنگی ناملوس در آسیای غربی و مرکزی سازمان جهانی یونسکو نیز با بیان اینکه میراث فرهنگی ناملوس از ظرفیت‌های بی‌بدیل و به تعبیری حافظه تاریخی زیسته جوامع صاحب هویت امروز برای رسیدن به توسعه پایدار برشمرده می‌شود، گفت: این نشست تخصصی در راستای تبادل تجارب و اطلاعات میان کشورهای مدعو، تدوین یک روش پژوهشی و پروژه‌های آزمایشی و همچنین شناسایی اقدامات پاسدارانه در ارتباط با تغییرات اقلیمی و اثرات آن است.

وی در ادامه با اشاره آثار مخرب تغییرات اقلیمی بر جوامع بشری در دنیای امروز افزود: کشورهای منطقه همگی در بعضی از آسیب‌های ناشی از پدیده تغییرات اقلیمی و تأثیرات آن دارای اشتراکاتی هستند، ضمن اینکه همه آنها میزبان عناصری از میراث فرهنگی ناملوس به شکل دانش و کنش‌های سنتی هستند و بنابراین ظرفیت کمک به اجتماعات محلی را برای تقویت تاب‌آوری آنان در مقابل آثار تغییرات اقلیمی و در نهایت کمک به پاسداری از میراث فرهنگی ناملوس در مواجهه با تغییرات اقلیمی و اثرات آن را دارا هستند. تغییرات اقلیمی باعث جابه‌جایی اجباری مردم محلی، از بین رفتن منابع طبیعی مهم و از بین رفتن سبک‌های زندگی اجتماعات محلی و بومی می‌شود و از این طریق میراث‌های ناملوس و ناملوس فرهنگی را تخریب و تهدید می‌کند.

علیرضا ایزدی، مدیرکل ثبت و تعیین حریم آثار و حفظ و احیای میراث معنوی و طبیعی در ادامه این آیین، پیام عزت‌الله ضرغامی، وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی کشورمان را قرائت کرد که در بخش‌هایی از آن آمده است: «موضوع مهمی که در ادبیات جهانی در سالیان اخیر تکرار می‌شود، تغییرات اقلیمی و تأثیرات آن در مناطق مختلف کره خاکی است. بخشی از تغییرات اقلیمی متأثر از مداخلات ما و در واکنش به آن صورت می‌گیرد. پیشینیان در طول تاریخ الگوی مناسبی را برای تعادل پایدار در محل سکونت خود یافته و به هم‌زیستی مسالمت‌آمیزی رسیده بودند که نسل حاضر باهدف بهره‌گیری از طبیعت، اقدام به برهم‌زدن آن نموده است. الگوی آزموده شده‌ای که در قالب میراث فرهنگی ناملوس این سرزمین تعریف می‌شود، بهترین راه برای ادامه طریق و توسعه پایدار است چرا که در دوره‌های امتناع از زمینه و از بین رفتن و دیگری معاصر کردن سنت‌ها و اهل این سرزمین شدن، راه دوم منطقی‌تر خواهد بود. مردم هم به عنوان متولیان و ذی‌مدخلان اصلی، همواره نقش تعیین‌کننده‌ای در نیل به اهداف تعیین شده از سوی حاکمیت‌ها و دولت‌ها در جهت گفتمان‌سازی و جریان‌سازی خواهند داشت و از این حیث پرداختن و پررنگ کردن نقش فعالان غیردولتی می‌تواند تضمین‌کننده اتخاذ بهترین

جی سونگ کیم، رئیس مرکز بین المللی اطلاع رسانی و شبکه سازی میراث فرهنگی ناملموس کره جنوبی (ایچ کپ) نیز در ادامه این مراسم گفت: ایچ کپ از مراکز مقوله دوم یونسکو است که تحت موافقت نامه ای میان دولت کره و یونسکو در سال ۲۰۱۱ به منظور پاسداری از میراث فرهنگی ناملموس منطقه آسیا - اقیانوسیه در جمهوری کره تأسیس شد. دو عملکرد اصلی ایچ کپ عبارت اند از اطلاع رسانی و شبکه سازی. تاکنون ایچ کپ حدود ۳۰ نشست زیر منطقه ای شبکه ای را باهدف ترویج همکاری های منطقه ای برای گفت وگو در مورد مسائل و فعالیت های منطقه ای و شبکه سازی میان ذی مدخلان مختلف از جمله متخصصان حوزه میراث فرهنگی ناملموس برگزار کرده است. این نشست نیز که در اصفهان برگزار می شود، نشستی زیر منطقه ای است که با همکاری مشترک مرکز ایچ کپ، مرکز میراث ناملموس تهران و مؤسسه باغ پارسی میراث زنده برگزار می شود. وی در ادامه تصریح کرد: ایچ کپ اکنون با بخش آموزش یونسکو نیز در حوزه همکاری های بین بخشی مشارکت می کند. آموزش، عاملی کلیدی در کنوانسیون ۲۰۰۳ محسوب می شود. از این رو، همکاری با بخش آموزش اقدامی بسیار ضروری در انتقال پایدار میراث فرهنگی ناملموس به حساب می آید. به همین دلیل ما همکاری های بسیار نزدیکی با ذی مدخلان دیگر در حوزه آموزش نیز داریم. از جمله پروژه های در دست اجرا در این زمینه پروژه شبکه آموزش عالی منطقه آسیا - اقیانوسیه (APHEN-ICH) و پروژه «آوردن میراث زنده به کلاس درس» در منطقه آسیا-اقیانوسیه هستند.

ژانت بلیکه، رئیس مؤسسه باغ پارسی میراث زنده و مشاور جهانی یونسکو نیز ضمن تبریک بیستمین سالگرد تصویب کنوانسیون میراث فرهنگی ناملموس در پاریس گفت: الان می توان گفت که این کنوانسیون دوره کودکی خود را پشت سر گذاشته و به بلوغ و جوانی رسیده است؛ ولی همچنان راه زیادی در پیش دارد. وی در ادامه تغییرات اقلیمی را یکی از مهم ترین چالش های جهانی برشمرد و اظهار داشت: برای پاسخ دادن به این چالش بزرگ تنها یک راه پیش رو داریم و آن هم همکاری در سطح بین المللی است. فعالیت ما هم در همین راستا است و امیدواریم این اقدامات کوچک که در بخش های مختلف جهان انجام می شود به یک کار بزرگ بینجامد. میراث فرهنگی ناملموس به عنوان منابع ارزشمند اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی برای جوامع خود محسوب می شود که با بهره بردن از آن، جوامع می توانند با پایداری زیست محیطی به حیات خود ادامه دهند. حل مشکلات و چالش های تغییرات اقلیمی تنها با همکاری سازمان های دولتی و غیردولتی امکان پذیر است. خوشحالیم که در این نشست نقش و جایگاه سازمان های غیردولتی پررنگ تر شده است.

علی دارابی، قائم مقام وزیر و معاون میراث فرهنگی کشور نیز در این جلسه با اشاره به سابقه و اهمیت اصفهان در تاریخ و میراث فرهنگی ایران، گفت: اصفهان قطب گردشگری کشور است و تصور جهان بدون ایران، ایران بدون اصفهان و اصفهان بدون میدان نقش جهان دشوار است. در ایران بیش از یک میلیون آثار تاریخی وجود دارد که 35 هزار اثر تاکنون به ثبت جهانی یونسکو رسیده اند و از این لحاظ ایران جزو 10 کشور نخست دنیا محسوب می شود. در تازه ترین نشست یونسکو که در عربستان برگزار شد 54 کاروان سرای ایرانی نیز به ثبت جهانی رسیدند.

وی در ادامه تصریح کرد: در دنیای امروز که دنیای ارتباطات شناخته می شود، میراث فرهنگی ملموس و ناملموس می تواند در ایجاد صلح و کاهش درگیری مؤثر باشد. همان طور که به رغم برخی اختلافات سیاسی و تزاخم هایی که بین کشورها در سطح بین المللی وجود دارد، در عرصه میراث فرهنگی ناملموس شاهد تفاهم و همکاری بین ملت های همان کشورها فارغ از دشمنی ها هستیم. میراث ناملموس سرمایه مشترک همه کشورها است و در این میان نقش سازمان های مردم نهاد در حفظ و اشاعه این میراث از اهمیت بالایی برخوردار است. امروزه برای حل چالش های بزرگ پیش رو همچون تغییرات اقلیمی چاره ای جز صلح، گفتگو و همکاری در سطح بین المللی نداریم. در پایان این جلسه از فعالان، اساتید و متخصصان عرصه میراث فرهنگی ناملموس با اهدای هدایایی تقدیر و تشکر شد.